

शासकीय कर्मचार्यांयांना अनुशेय  
असलेल्या प्रवासभत्ता थ दैगिक  
भत्त्याच्या दरात सुधारणा.

महाराष्ट्र शासन,  
वित्त विभाग.

शासन निर्णय क्रमांक : प्रवास-१०९८/प्र.क्र.७४/९८/सेवा-५,  
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२, दिनांक : ४ डिसेंबर, १९९९

पहा : (१) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक : टीआरए-१०७७/१५६-सी/एसईआर-५,  
दिनांक ११ ऑगस्ट, १९७७

(२) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक : आरपीएस-१२८८/५६८/सेवा-१०,  
दिनांक ३ ऑक्टोबर, १९८८

(३) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक : प्रवास-१०९२/सीआर-५९/सेवा-५,  
दिनांक १ एप्रिल, १९९२.

(४) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्रमांक : प्रवास-१०९२/प्र.क्र.१८८/सेवा-५,  
दिनांक २१ ऑक्टोबर, १९९२.

(५) केंद्र शासन वित्त भत्त्यालय, व्यय विभाग यांचे कार्यालयीन ज्ञापन  
क्रमांक : एफ अ. १०/३/९८-आयसी व एफ क्र. १९०३०/२/९७-ई. चार,  
दिनांक १७ एप्रिल, १९९८.

### शासन निर्णय

पादव्या केंद्रिय वेतन आयोगाच्या शिफारशीच्या अनुषंगाने केंद्र शासनाने केंद्र शासकीय कर्मचार्यांयांना अनुशेय असलेल्या प्रवास भत्त्याच्या दरामध्ये वर अ.क्र. ५ मध्ये नमूद केलेल्या दिनांक १७ एप्रिल, १९९८ च्या आदेशान्वये सुधारणा केली आहे. शासकीय कर्मचार्यांयांच्या प्रवास भत्त्याच्या दरात त्याप्रमाणे सुधारणा करण्याच्या प्रश्न शासनाच्या काही काळ विचाराधिन होता. शासन आता असे आदेश देत आहे की, दो-यावर व बदलीच्या बेळी प्रवास भत्त्याच्या नियमांतील विशिष्ट तरतूदी व दर खालील परिच्छेदात दरविल्याप्रमाणे सुधारण्यात यावेत. प्रवास भत्ता नियमांच्या/आदेशांच्या अन्य तरतूदी व वर निर्देशित केलेल्या शासन निर्णयांतील आदेश तसेच अमलात राहतील. शासन असेही आदेश देत आहे की, प्रवासभत्ता विषयक सर्व तरतूदी काटकसरीच्या उपाययोजना संबंधीच्या घालूतसेच भविष्यात काढल्या जाणा-या आदेशांच्या अधीन अमलात राहतील.

२. हया आदेशांच्या प्रयोजनार्थ "वेतन" म्हणजे महाराष्ट्र नागरी सेवा (सुधारीत वेतन) नियम १९९८ अन्वये लागू करण्यात आलेल्या सुधारीत वेतनश्रेणीतील मूळ वेतन, ज्यामध्ये कुंठीत वेतनवाढीचाही समावेश असेल. परंतु जे कर्मचारी असुधारीत वेतनश्रेणीमध्ये वेतन घेतील त्यांच्या बाबतीत प्रवास भत्त्याची रक्कम परिगणित वारताना त्यांचे असुधारीत वेतनश्रेणीतील मूळ वेतन, असल्यास कुंठीत वेतनवाढी व त्यावर दिनांक १ जानेवारी, १९९६ रोजी अनुशेय असलेला महागाई भत्ता आणि अंतरिम व्याढ-१ व २ मिक्रून होणारी रक्कम विचारात घेण्यात यावी.

३. श्रीत्रेणीत फर्मचा-यांची अर्गांधारी (मंबई नागरी सेवा नियम ४७७) :

वर (२) येथे निर्देशिलेल्या शासन निर्णय, वित्त विभाग, दिनांक ३ ऑक्टोबर, १९८८ मधील परिच्छेद ३ मध्ये सूधारणा करून, दौ-यावरील घटनाक्रमात्मक प्रवास भव्यात्मा नियमनासाठी, शासकीय कर्मचा-यांच्या अर्गांधारीकरीता वेतन मर्यादा खालीलांकाणे असतील :-

श्रेणी	सुधारीत वेतनश्रेणीतील वेतन
प्रथम श्रेणी ....	रुपये १०,००० व त्याहून अधिक
द्वितीय श्रेणी ....	रुपये ४,५०० ते ९,९९९
तृतीय श्रेणी ....	रुपये ४,५०० पेक्षा कमी.

४. निरनिराळ्या प्रवास साधनासाठी जागेच्या वार्गासाठीची पात्रता :

वर (२) येथे निर्देशिलेल्या शासन निर्णय, वित्त विभाग, दिनांक ३ ऑक्टोबर १९८८ मधील परिच्छेद ४ मध्ये अंशात: सूधारणा करून शासकीय कर्मचा-यांची स्वेच्छानिर्णयानुसार दौ-यावरील घ बदली निमित्ताच्या विमान प्रवासासाठी आणि रेल्वे, सार्वजनिक बसेस व आगबोट यांच्यावरील वेगवेगळ्या जागेच्या वार्गासाठीची पात्रता खालीलप्रमाणे असेल :

४.१ विमान प्रवास (मंबई नागरी सेवा नियम ४७७-व आणि ४९०) :

शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र. प्रवास-१६८९/४८/८९/सेवा-५, दिनांक २९ ऑगस्ट १९८९, शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र. प्रवास-१६९३/१५९/सेवा-५, दिनांक ७ डिसेंबर, १९९३, शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र. प्रवास-१०९३/प्र.क्र.१४७/सेवा-५, दिनांक २७ मे, १९९४, शासन निर्णय, वित्त विभाग क्र. प्रवास-१०९४/प्र.क्र.१९६/सेवा-५, दिनांक १२ डिसेंबर, १९९४, शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र. प्रवास-१०९५/प्र.क्र.७७/सेवा-५, दिनांक १४ डिसेंबर, १९९५ व शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र.प्रवास-१६९६/प्र.क्र.२०१/सेवा-५, दिनांक २४ डिसेंबर १९९६ मधील आदेश अधिक्रमित करून विमान प्रवासाविषयी पुढील तरतूदी लागू करण्यात याव्यात:

सर्व विभाग प्रभुद्ध, त्यांचे वेतन विचारात न घेता व रु.१४,३०० आणि त्यापेक्षा अधिक मासिक वेतन घेणारे शासकीय कर्मचारी स्वेच्छा निर्णयानुसार दौ-यावर व बदलीनंतर सार्वजनिक क्षेत्रातील विमान सेवेने प्रवास करण्यास पात्र असतील.

टीप-१ : वर्ग-१ च्या शासकीय अधिका-यांना मुंबई-औरंगाबाद-जयपूर-दिल्ली व परत हा विमान प्रवास हीडियन एअरलाईन्स कॉर्पोरेशनच्या विशिष्ट बोझ्ग सेवेमार्फत करण्यास देण्यात आलेली परवानगी यापुढेही तशीच चालू राहिल.

टीप-२ : ज्या शासकीय कर्मचा-यांना विमानाने प्रवास करण्यास पात्र समजण्यात आले आहे त्यांना "वायुदूत" विमान सेवेने यापुढेही प्रवास करण्याची परवानगी राहिल.

टीप-३ : विमान प्रवासासाठी "प्रथम" व "इकोनॉमी" असे दोन वर्ग सध्या उपलब्ध आहेत. मंत्री, राज्यमंत्री आणि रु.२२,४००-५२५-२४५०० या व त्यापेक्षा वरच्या वेतनश्रेणीत वेतन घेणारे अधिकारीच केवळ "प्रथम" वर्गाने विमान प्रवास करण्यास पात्र समजले जातील.

टीप-४ : विभाग प्रभुत्वानी आपत्त्या नियंत्रणाखालील रु.१०,००० व त्याहून अधिक पण रु.१४,३०० पेक्षा कमी मासिक प्रशासकीय विभागाच्या संविधांची आवर्जून पूर्व संभावी घावी.

टीप-५ : रु.२२,४००-५२५-२४५०० व त्यापेका वरच्या घेतन श्रेणीत घेतन घेणा-यांना खाजगी विभाग मासिक वेतन घेणा-या कर्मचा-यांना शासकीय कामानिमित्त विभाग प्रवास करण्यास परवानगी देताना संविधित उद्धारे रद्द झाल्यामुळे अथवा सार्वजनिक विभाग सेवेच्या अनुपलब्धतेमुळे मला खाजगी विभाग सेवेच्या विभागाने प्रवास करावा लागला," असे प्रमाणपत्र प्रवास भत्ता देयकासोबत जोडण्याच्या अधिन राहून खाजगी भाड्याशी सीमित करून अनुज्ञेय असेल. संविध व त्या दर्जाचे अधिकारी आणि विभाग प्रमुखांच्या बाबतीत असे प्रमाणपत्र देण्यास ते स्वतः सकाम राहतील व रु.१४,३०० व त्याहून अधिक मासिक वेतन घेणा-या निम्न स्तराखरील इतर कर्मचा-यांच्या बाबतीत असे प्रमाणपत्र त्यांना यथास्थिती आपत्त्या विभाग प्रमुखाकडून/प्रशासकीय विभागाच्या संविधांकहुन घेणे आवश्यक राहील. मात्र आणखी असे की, बदलीनंतरच्या प्रवासासाठी कोणत्याही कर्मचा-यास खाजगी विभाग सेवेचा प्रवास अनुज्ञेय असणार नाही.

टीप-६ : शासन निर्णय, सामान्य प्रशासन विभाग, क्रमांक:एमआयएन-१०८५/२३८८/(५९९)/२१, दिनांक ७ जानेवारी १९८६ व शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र.प्रवास-१०९४/११०/सेवा-५, दिनांक २६ सप्टेंबर १९९४ मध्येल मुख्यमंत्री/मंत्री/राज्यमंत्री यांच्या आस्थापनेखरील कर्मचा-यांच्या विभाग प्रवासास मंजूरी देण्याबाबतच्या विधमान तसेच भविष्यात करण्यात येणा-या तरतुदी यापुढेही तशांच चालू राहतील.

४.२ रेल्वे प्रवास (मुंबई नागरी सेवा नियम ४०० अणि ४१०) :

दौ-यावर व बदलीनंतर, रेल्वे प्रवासासंबंधीची पात्रता घेतन मर्यादेनुसार पुढीलप्रमाणे असेल. :

" तात्पत्ता-अ "

श्रेणी	घेतन मर्यादा	प्रवास पात्रता
प्रथम श्रेणी	अ) रु.१६४०० व त्याहून अधिक ब) रु.१००००-१६३९९	प्रथम वार्ग/द्वितीय वार्ग वातानुकूलित प्रथम वार्ग/ द्वितीय वार्ग वातानुकूलित २-स्तर शयनयान.
द्वितीय श्रेणी	अ) रु.७,५००-९,९९९ * ब) रु.४५०० - ७४९९ **	प्रथम वार्ग/द्वितीय वार्ग वातानुकूलित ३-स्तर शयनयान/ वातानुकूलित खुर्ची यान. द्वितीय वार्ग शयनयान.
तृतीय श्रेणी	रु.४५०० पेक्षा कमी	द्वितीय वार्ग शयनयान

\* टीप :-१) घेतन मर्यादेतील अधिकारी, प्रवासाचे सुरुवातीचे व शेवटचे ठिकाण अखंडीतपणे व सर्वांत जबळच्या मागाने जोडणा-या कोणत्याही रेल्वेमध्ये त्यांना अनुज्ञेय ठरविण्यात आलेले वार्ग उपलब्ध नसल्यास, द्वितीय वातानुकूल २-स्तर शयनयानाने प्रवास करण्यास पात्र असतील.

\*\*टीप:-२) घेतन मर्यादेतील राजपत्रित अधिकारी, प्रथम वार्गाने/द्वितीय वार्ग वातानुकूलीत ३-स्तर शयनयानाने/ वातानुकूलित खुर्ची यानाने प्रवास करण्यास पात्र असतील.

“ लक्ष्मा-ब ”

श्रेणी	बेतनभ्यादा	प्रवास पात्रता	
		राजाधानी प्रवासप्रेस	शाताव्दी प्रवासप्रेस
प्रथम श्रेणी	अ) रु १६४०० व त्याहून अधिक  ब) रु १०००० - १६,३९९	वातानुकूलित प्रथम वर्ग/द्वितीय वर्ग वातानुकूलित २-स्तर शयनयान.  द्वितीय वर्ग वातानुकूलित २-स्तर शयनयान.	एकिंझक्युटीक्स क्लास  वातानुकूलित खुर्ची थान
द्वितीय श्रेणी	रु. ७५००-९९९९ *	वातानुकूलित खुर्ची यान.	-----

\*टीप-१ :- बेतन भर्यादेतील अधिकारी, वातानुकूलित खुर्चीयान पुरविलेले नसल्यास वातानुकूलीत ३ स्तर शयनयानाने प्रवास करण्यास पात्र असतील.

टीप-२ :- जेव्हा भोजनाची व नाश्त्याची विनामूल्य सोय असलेल्या कोणत्याही गाडीने प्रवास केला जाईल तेव्हा प्रवास कालावधीचा ५०% दैनिक भत्ता शासकीय कर्मचा-यांच्या प्रवास भत्ता देयकातून कमी केलाजाईल.

तात्काळ वारकाण शुल्क : रेल्वेच्या विशिष्ट गाड्यांसाठी तात्काळ आरक्षण सुविधा आता उपलब्ध झाली आहे. यापुढे अत्यंत तातडीच्या परिस्थितीत कार्यालयीन कामकाजाकरिता प्रवासासाठी आकारल्या जाणा-या तात्काळ आरक्षण शुल्काची प्रतिपूर्ती मुंबई ते दिल्ली, नागपूर व औरंगाबाद ह्या मार्गावरील प्रवासासाठी अनुजोय राहील.

एजन्सी शुल्क : प्रवास भत्त्यावरील, मुख्यत्वे विमान प्रवासावरील खर्च कमी व्हावा मर्णून, ज्या कर्मचा-यांना स्वेच्छा निर्णयानुसार किंवा सचिवांच्या पूर्वपरवानगीने विमान प्रवास अनुजोय आहे अशा वर्जना-यांना यापुढे आरपाणासाठी रेल्वेने परवाना दिलोल्या अधिकृत एजन्सीने आकारलेल्या घराबिक दराच्या शुल्कांची प्रतीपूर्ती अनुजोय राहिल.

४.३ रात्रेंजनिक वाहनातून खुर्चीच्या सार्वाने प्रवास ( मुंबई नागरी सेवा निःर ४१४ शानि ४९० ) :

अ.न्र.	बेतन मर्यादा	प्रवास भत्त्याची पात्रता
१	रु. १०००० आणि त्याहून अधिक	वातानुकूलित बससाहित इतर कोणत्याही प्रकारच्या सार्वजनिक बसाचे प्रत्यक्ष भाडे
२	रु. ४५०० पेक्षा अधिक परंतु रु. १०००० पेक्षा कमी	वातानुकूलित बसखेरीज इतर कोणत्याही प्रकारच्या सार्वजनिक बसाचे प्रत्यक्ष भाडे.
३	रु. ४५०० पेक्षा कमी	सर्वसाधारण सार्वजनिक बसाचे प्रत्यक्ष भाडे.

४.४ आगबोटीने प्रवास (समुद्र आणि नदी) (मंबई नागरी सेवा नियम ४०६ आणि ४१०) :

समुद्र अथवा नदीवरील आगबोटीच्या प्रवासासाठी पात्रता खालीलप्रमाणे असेल :-

श्रेणी	वेतन मर्यादा	समुद्र किंवा नदीवरील आगबोटीच्या वर्गाची पात्रता
प्रथम श्रेणी	रु. १०००० व त्याहून अधिक	उच्चतम वर्ग
द्वितीय श्रेणी	अ) रु. ७५००-९९९९ ब) रु. ४५००-७४९९	दोन वर्गातील वरचा, तीनमधील मधला वर्ग, चार मधील दुसरा. दोन वर्गातील खालचा, तीनमधील मधला वर्ग, चारमधील तिसरा.
तृतीय श्रेणी	रु. ४५०० पेक्षा कमी	अगदी खालचा वर्ग

४.५ : रेल्वेने जोडलेल्या अथवा न जोडलेल्या दोन विविध ठिकाणांदरम्यान वाहतुक अधिकांयांनी दर प्रमाणित केलेल्या टॅक्सीमधील एक सीट भाड्याने घेतल्यास अशा प्रकरणी, जर ती दोन ठिकाणे रेल्वेने जोडलेली असतील तर आलेला प्रथक्ष खर्च संबंधितास त्या मार्गावर उपलब्ध असलेल्या रेल्वेच्या अनुजेय वर्गाच्या भाड्याशी सिमित करून आणि जर ती दोन ठिकाणे रेल्वेने जोडलेली नसतील तर सार्वजनिक परिवहन सेवेच्या त्या मार्गावर उपलब्ध असलेल्या अनुजेय वाहनाच्या भाड्याशी मर्यादित करून देण्यात येईल.

५. किलोमीटर भत्ता (मंबई नागरी सेवा नियम ४१४ (१) आणि (२) :-

वर निर्देशिलेल्या (२) येथील शासन निर्णय, वित्त विभाग, दिनांक ३ ऑक्टोबर १९८८ मधील परिच्छेद ५ मध्ये बदल करून, मालकीच्या दाखवा भाड्याच्या वाहनातून \* प्रवासासाठी किलोमीटर भत्त्याचे दर खालीलप्रमाणे यावेत.

श्रेणी	वेतनमर्यादा	मोटार कार/जीप पेट्रोल	डिझेल	मोटार सायकल/ स्कूटर/ ऑटोरिक्षा	मोपेड/ लूना	अन्य वाहने
	रु.	रु.	रु.	रु.	रु.	रु.
प्रथम श्रेणी	१०००० व त्याहून अधिक **	५.००	३.००	१.७०	०.८०	--
द्वितीयश्रेणी	अ) ७५००-९९९९ ** ब) ४५००-७४९९	५.००	३.००	१.७०	०.८०	०.४०
तृतीय श्रेणी	४५०० पेक्षा कमी	---	---	---	०.८०	०.४०

\*टीप-१ ) ज्या वेतन मर्यादेच्या समोर किलोमीटर भत्त्याचे दर दर्शविण्यात आले आहेत त्या वेतन मर्यादेतील अधिकारी त्या प्रकारचे वाहन बाळगण्यास पात्र समजण्यात येतील.

\*\*टीप-२) बेतनगटातील अधिकारी टॅक्सीने प्रवास केल्यास संतं न मधील दराने कि.मी भत्ता भिळण्यास पात्र असतील.

५-अ) आनुषंगिक प्रवासाचा खर्च -

वर (१) येथे उल्लेखिलेल्या वित्त विभाग दिनांक ११ ऑगस्ट १९७७ च्या शासन निर्णयातील परिच्छेद ४ मध्ये अंशात: सुधारणा करून शासन आता असे आदेश देत आहे की दौ-यानिर्मित करावयाच्या मुऱ्य प्रवासाच्या अनुषंगाने करावयाचा आनुषंगिक (म्हणजे कामाच्या ठिकाणापासून रेल्वे/विमान/बस स्थानकापर्यंतच्या व परत असा) प्रवास शासकीय कर्मचा-यास दौ-यासाठी अनुशेय असलेल्या रेल्वे/सार्वजनिक बस सेवेच्या अनुशेय वार्गाने करता येईल. वरील वाहनांच्यातिरिक्त इतर साधनांनी प्रवास केल्यास त्यासाठीचा प्रत्यक्ष खर्च हा त्या वाहनासाठी विहित केलेल्या किलोमीटर भत्त्याच्या दराशी सिभित करून अनुशेय घरेल.

आनुषंगिक प्रवास खर्चाचा समावेश मूळ प्रवास भत्ता देयकातच करण्यात याचा.

६. रिकाम्या मोटारी वाहतुक (मुंबई नागरी सेवा नियम ४६२) :-

वर (२) येथे निर्देशिलेल्या शासन निर्णय, वित्त विभाग, दिनांक ३ ऑक्टोबर, १९८८ मधील परिच्छेद ६ मध्ये बदल करून रिकाम्या मोटार वाहतुकीच्या भत्त्याचा दर रु. २.५० प्रति किलोमीटर करण्यात याचा. भात्र त्यासाठी येणारा खर्च, रेल्वेने/आगबोटीने अथवा अन्य वाहनाने वाहतुक करण्यासाठी येणा-या खांपेका अधिक नसावा व शासकीय कर्मचा-याने स्वतः प्रत्यक्षात रेल्वेने किंवा आगबोटीने प्रवास केलेला असावा.

७. वाहनभत्ता (मुंबई नागरी सेवा नियम ३८६):

वर (२) आणि (४) येथे निर्देशिलेल्या शासन निर्णय, वित्त विभाग, अनुक्रमे दिनांक ३ ऑक्टोबर १९८८ च्या परिच्छेद ७ मध्ये आणि शासन निर्णय, वित्त विभाग, दिनांक २१ ऑक्टोबर १९९२ च्या परिच्छेद १ मध्ये अंशात: बदल करून त्यात नमूद करण्यात आलेले वाहन भत्त्याचे दर पुढीलप्रमाणे सुधारण्यात यावेत.

वाहन भत्त्याचे सुधारात दर					
मासिक सरासरी किलोमीटर १.	पेट्रोल २.	मोटारकार डिझेल ३.	मोटार स्कूटर ४.	सायकल/सोपेड/लुना ५.	सार्वजनिक वाहने ६.
२०१-३००	३७५	२८८	१५०	१०६	९४
३०१-४५०	५६३	४१३	२२५	१३१	१११
४५१-६००	८३८	६२५	३३८	१५६	१४४
६०१-८००	१,१२५	८५०	४५०	१८१	१५६
८०१ व त्याहान अधिक	१,५००	१,१२५	६००	२३१	१६९

८. सायकल भत्ता (मुंबई नागरी सेवा नियम घ८९) :-

शासन निर्णय, वित्त विभाग, ग्रामांक: प्रवास-१०८९/प्र.प्रा.२४५/सेवा-५, दिनांक ५ जुलै १९८९ मधील दर सुधारून तो आता रु.३० करण्यात यावा.

९. दैनिक भत्ता (मुंबई नागरी सेवा नियम घ८०) :-

वर (३) येथे निर्देशिलेल्या शासन निर्णय, वित्त विभाग, दिनांक १ एप्रिल १९९२ च्या परिच्छेद १ मध्ये बदल करून दैनिक भत्ताच्या प्रयोजनार्थ सुधारित वेतनश्रेणी खालीलप्रमाणे असतील.

तब्ता-१

						अनुसूचित दर आकारणाचा हॉटेलमधील वासताच्यासाठी दैनिक भत्ताचे दर.
अ.क्र.	श्रेणी	वेतन मर्यादा	सर्वसाधारण दर	विशेष दर मुंबई, पुणे नागपूर, औरंगाबाद, नाशिक व अमरावती	सर्वसाधारण दर राज्यातील व राज्याबाहेरील (रकाना द, मधील शहरे वगळून) इतर सर्व ठिकाणे	विशेष दर मुंबई, पुणे नागपूर, औरंगाबाद, नाशिक, अमरावती, दिल्ली व भारतातील इतर राज्यांच्या राजधानीची शहरे (रुपये)
१	२	३	४	५	६	७
१	(अ) प्रथम श्रेणी (ब)	१६४०० व त्याहून अधिक	७८	८५	२०५	२२५
		१००००-१६३९९	७०	८४	१६०	१८०
२	(अ) द्वितीय श्रेणी	८५००-९९९९	७०	८४	१६०	१८०
	(ब)	६०००-८४९९	६०	७५	११५	१३५
	(क)	४५००-५९९९	५३	६८	७५	१००
३	तृतीय श्रेणी	४५०० पेक्षा कमी	४५	६०	६०	७५

टीप :- हॉटेल वासताच्यासाठी दैनिक भत्ताची मागणी करताना शासकीय कर्मचा-यास हॉटेलमध्ये राहण्याचा/ राहण्याचा व जेवणाचा आलेला प्रत्यक्ष खर्च, सर्वसाधारणपणे अनुजेय असलेल्या दैनिक भत्ताच्या रकमेपेक्षा अधिक आहे हे दर्शविणारी एकच पावती सादर करावी लागेल.

# राज्याधारे अनुप्रियत दर आपातरणा-या होटेल उत्तरव वास्तव्यास असल्यास दैनिक

## भत्याचे दर

अनुक्र.	दो-याचे ठिकाण	दैनिक भत्याचा दर
१	दिल्ली	स्तम्भ(३) मधील अ.क्र.१(अ)येथील उच्चतम र्यतन गर्यार्दील कर्मचा-यासाठी रु. १५०. उवरित कर्मचा-यासाठी रु. १२५.
२	भारतातील इतर राज्यांच्या राजधानीची ठिकाणे	स्तम्भ(३) मधील अ.क्र. १ (अ) येथील उच्चतम र्यतन गर्यार्दील कर्मचा-यासाठी रु. १२५. उवरित कर्मचा-यासाठी रु. ११०.
३	राज्यांकाहीरील भारतातील इतर ठिकाणे	तक्ता एकच्या स्तम्भ (५) मधील दैनिक भत्याचा विशेष दर.

१०. बदली प्रवास भत्ता (मुंबई नागरी सेवा नियम ४९०) :-

(अ) कुटुंबाची व्याख्या महाराष्ट्र नागरी सेवा (सेवेच्या सर्व साधारण शर्ती) नियम १९८१ चा नियम १ (२६) :-

कुटुंब म्हणजे, यास्थिती शासकीय कर्मचा-यावरोबर राहणारी त्याची पत्नी किंवा राहणारा तिचा परी आणि शासकीय कर्मचा-यावरोबर राहणारी आणि संपूर्णपणे त्याच्यावर अवलंबून असणारी औरस मुले व सावत्र मुले. याशिवाय, या संजोत, शासकीय कर्मचा-यावरोबर रहात असतील आणि संपूर्णपणे त्याच्यावर अवलंबून असतील ११ त्याचे आई-वडील, वडीण आणि अज्ञान भाऊ यांचा समावेश होतो.

टीप-१ :- या प्रयोजनार्थ "कुटुंब" या संजोमध्ये एकाहून अधिक पत्नींचा समावेश होत नाही.

टीप-२ :- जर शासकीय कर्मचा-याच्या व्यक्तिगत कायद्याप्रमाणे, दत्तक मूलाला नेसर्गिक मूलाचा दर्जा देणा-या दत्तविधानास कायदेशिर मान्यता भिक्कालेली असेल तर ते दत्तक मूल औरस मूल म्हणून सामजण्यात येईल.

स्पष्टीकरण :- १) कुटुंबात दिनांक १ मार्च, २००० या दिनांकापासून केवळ २ मूलांचा समावेश असेल, परंतु ही अट दिनांक २९ फेब्रुवारी, २००० पर्यंत २ पेक्षा जास्त मुले असलेल्या शासकीय कर्मचा-यास लागू असणार नाही. तसेच एकही मूल नसलेल्या आणि दिनांक २९ फेब्रुवारी २००० रोजी एक मूल असलेल्या परंतु पुढील प्रमूरीता एकापेक्षा जास्त मूलांचा जन्म झाल्यामुळे त्यांची संख्या दोनपेक्षा अधिक झालेल्या मूलांचाही समावेश असेल.

२) या प्रयोजनार्थ अविवाहित मूली, विधवा मूली व "गार्डीयन्स अॅन्ड वॉडसै अॅक्ट, १८९०" खाली पालकत्व स्विकारलेले मूल जे शासकीय कर्मचा-यासोबत राहते व त्यास शासकीय कर्मचा-याच्या कुटुंबाचा सदस्य म्हणून मान्यता आणि विशेष मूल्यपत्राद्वारे औरस मूलाचा दर्जा दिला आहे अशा मूलाचाही समावेश होतो.

३) घटस्फोटीत, परित्यक्ता किंवा पतीपासून वेगळी आणि पालकासोबत राहणा-या आणि त्याच्यावर आधिक दृष्ट्या अवलंबित असणा-या विवाहित मूलांच्याही समावेश आहे.

४) बहिणीमध्ये शासकीय कर्मचा-यासोबत राहणा-या व त्याचेवर पूर्णपणे अवलंबित असणा-या विधवा बहिणी, ज्यांचे वडील हयात नाहीत किंवा असल्यास ते शासकीय कर्मचा-यावर अवलंबून आहेत, यांचाही समावेश आहे.

५) शासकीट कर्मचा-यासोबत राहणा-या व त्याचेवर पूर्णपणे अवलंबित असणा-या सावत्र आईचाही समावेश आहे.

टीप :- या व्याख्येत्या प्रयोजनार्थ शासकीय कर्मचा-यावर पूर्णपणे अवलंबित व्यक्ती म्हणजे ज्यांचे दरमहा नियतवितनासह सर्व साधनांपासूनचे उत्पन्न रु. १५५० पेक्षा अधिक नाही असा कुटुंबाचा सदस्य.

ब) बदलीनिमित खाजगी/भाड्याच्या वाहनाने प्रवास (मुंबई नागरी सेवा नियम ४९०) :-

रेल्वोने न जोडलेल्या ठिकाणांदरम्यान \* बदली निमित खाजगी/भाड्याच्या वाहनाने केलेल्या प्रवासासाठी किलोमीटर भत्याची रक्कम - मुंबई नागरी सेवा नियम १९५९ मधील नियम ४९० खालील तरतुद अंशतः सुधारून आता

शासकीय कर्मचार्याने आणि / किंवा त्याच्या कुटुंबियांनी बदली निमित्तधा प्रवास खाजारी/ भाडयाच्या वाहनाने केल्यास त्यास त्यासाठी आलेला प्रत्यक्ष खर्च आणि वरील परिच्छेद ५ मध्ये विहित केलेल्या किलोमीटर भत्त्याच्या दरानुसार खालीलप्रमाणे परिणामाने करून येणारी रक्कम यापैकी कमी असेल ती रक्कम अनुज्ञेय ठरेल.

१	फक्त शासकीय कर्मचा-याने प्रवास केल्यास	किलोमीटर भत्त्याचा विहित दर
२	शासकीय कर्मचा-यासोबत कुटुंबातील एका सदस्याने प्रवास केल्यास	अतिरिक्त काही नाही
३	शासकीय कर्मचा-यासोबत, कुटुंबातील दोन सदस्यांनी प्रवास केल्यास	किलोमीटर भत्त्याच्या विहित दराच्या दुप्पट दर
४	शासकीय कर्मचा-यासोबत कुटुंबातील दोनपेक्षा अधिक सदस्यांनी प्रवास केल्यास	किलोमीटर भत्त्याच्या विहित दराच्या तिप्पट दर.

\*टीप :- दोन्ही ठिकाणे रेल्वेने जोडली असल्यास मात्र आलेला प्रत्यक्ष खर्च हा त्या मार्गावर रेल्वेच्या उपलब्ध असलेल्या अनुज्ञेय वर्गाच्या भाडयाशी सिमित करून देण्यात येईल.

क) संयुक्त बदली अनुदान :- वर (२) येथे निर्देशिलेल्या शासन निर्णय, वित्त विभाग, दिनांक ३.१०.१९८८ मधील आदेशात बदल करून, शासन परिपत्रक, वित्त विभाग, क्रमांक - टीआरए-१७७०/६५४-७०/एस-३, दिनांक ११ एप्रिल, १९७२ मधील तरतूदी खालीलप्रमाणे अंशात: सुधारण्यात याव्यात.

वर ठेल्लेखित शासन निर्णयान्वये सध्या अनुज्ञेय असलेल्या दोके रक्कमी बदली अनुदान व बांधाबांध भत्ता यांचे ऐवजी आता शासकीय कर्मचारी संयुक्त बदली अनुदान मिळण्यास पात्र असतील, परंतु त्यासाठी बदलीनंतर त्यांचे निवारास्थानात बदल होणे आवश्यक आहे.

अ.क्र.	बदलीचा प्रकार २.	संयुक्त बदली अनुदानाचा दर ३.
१	त्याच मुख्यालयात	मूळ वेतनाच्या १/३ इतकी रक्कम
२.अ)	नवीन व जुन्या मुख्यालयातील अंतर २० कि.मी. पेक्षा कमी असल्यास	मूळ वेतनाच्या १/३ इतकी रक्कम
ब)	नवीन व जुन्या मुख्यालयातील अंतर २० कि.मी. वा त्यापेक्षा अधिक असल्यास	मूळ वेतनाएवढी रक्कम

वर (१) येथे निर्देशिलेल्या शासन निर्णय, वित्त विभाग, दिनांक ११ ऑगस्ट ७७ मधील परिच्छेद २४ (II) अन्वये कर्मचा-यांना बदली निमित्ताच्या प्रवासाठी मिळणारा दैनिक भत्ता व भु.ना.से.नि. मधील तरतूदीनुसार अनुज्ञेय असलेला बदलीनिमित्ताच्या आनुषंगिक प्रवासाचा (म्हणजे जुन्या व नव्या मुख्यालयाबे निवास स्थान आणि रेल्वे स्टेशन/बस स्थानक/विमानतळ या दरम्यानाच्या प्रवासाचा किंवा त्याच मुख्यालयीच्या बदलीनंतराच्या प्रवासाचा ) खर्च आता संयुक्त बदली अनुदानात समाविष्ट झाल्याने बोगळा अनुज्ञेय ठरणार नाही.

**ड) वैयक्तिक सामानासाठी पात्रता :**

(१) रेल्वे वाहतुक :- वर (१) येथे निर्देशिलेल्या शासन निर्णय, वित्त विभाग, दिनांक ११ ऑगस्ट, १९७७ मधील परिच्छेद २४ (पांच) व (२) येथे निर्देशिलेल्या शासन निर्णय, वित्त विभाग, दिनांक ३ ऑक्टोबर, १९८८ मधील परिच्छेद १० (क) येथे अंशात: बदल करून घेतन मर्यादा आणि वैयक्तिक सामानाच्या बाहनाची पात्रता खालील तत्त्वात दर्शविल्याप्रमाणे असेल. शासकीय कर्मचारी वैयक्तिक सामान स्वतःच्या जोखमीवर खालील तक्त्यातील रकाना ३ मध्ये दर्शविलेल्या गर्यादेपवर्त मालगाडीने बाहून नेण्याचा प्रत्यक्ष खर्च मिळण्यास पात्र असेल. या प्रयोजनार्थ कुटुंब असलेला किंवा कुटुंब नसलेला असा भेदभाव राहणार नाही.

श्रेणी १.	घेतन मर्यादा २.	वहनाची वैयक्तिक सामान ३.
प्रथम श्रेणी	रु. १६,४०० व त्याहून अधिक  रु. १०,०००-१६,३९९	मालगाडीने ६००० कि.ग्रॅ. किंवा ४ चाकांची पूर्ण वैगन किंवा १ दुहेरी कंटेनर प्रत्यक्षात आरक्षित केलेली/केला असल्यास. मालगाडीने ६००० कि.ग्रॅ. किंवा ४ चाकी पूर्ण वैगन किंवा १ एकेरी कंटेनर प्रत्यक्षात आरक्षित केलेली/केलेला असल्यास.
द्वितीय श्रेणी	रु. ८५००-९९९९  रु. ४५००-८४९९	मालगाडीने ६००० कि.ग्रॅ. किंवा ४ चाकी पूर्ण वैगन किंवा १ एकेरी कंटेनर प्रत्यक्षात आरक्षित केलेली/केलेला असल्यास. मालगाडीने ३००० कि.ग्रॅ.
तृतीय श्रेणी	रु. ४५०० पेक्षा कमी	मालगाडीने १५०० कि.ग्रॅ.

2) खुर्कीच्या मार्गाने वाहतुक :- दोन्ही ठिकाणे रेल्वेने जोडली असलाना खुर्कीच्या मार्गाने शासकीय कर्मचा-याने वैयक्तिक सामान बाहून नेल्यास वैयक्तिक सामानाच्या बाहतूकीचा प्रत्यक्ष खर्च किंवा मालगाडीने बाहतूकीसाठी अनुज्ञेय असलेल्या खर्चाच्या २५ टक्के वाढीव रक्कम, यापैकी जो कमी असेल ते मिळण्यास तो पात्र असेल.

3) रेल्वेने न जोडलेल्या ठिकाणांमध्ये वैयक्तिक सामानाची वाहतूक :-

जेव्हा शासकीय कर्मचारी आपले वैयक्तिक सामान रेल्वेने न जोडलेल्या ठिकाणांमध्ये खुप्पीच्या मार्गाने वाहन नेही तेव्हा वैयक्तिक सामानाच्या वाहतूकीचा प्रत्यक्ष खर्च किंवा रेल्वेने अनुज्ञेय मणवजनासाठी आकारल्या जाणा-या वाहतूक शुल्काच्या सव्वापट रक्कम यादेकी कमी असेल ते मिळण्यास पात्र असेल.

तसेच वरील परिस्थितीत शासकीय कर्मचा-यांना खुप्पीच्या मार्गाने वैयक्तिक सामान वाहन नेण्यासाठी खालील दराने कि.मी. भत्ता स्विकारण्याचा पर्याय निवडता येईल.

वेतन मर्यादा	अ-१/अ/ब-१ घरा शहरे (रु. प्रति कि.मी.)	हतर शहरे (रु. प्रति कि.मी.)
१.	२.	३.
रु. ८५०० व त्यापेका अधिक	३०.००	१८.००
रु. ४५००-८४९९	१५.००	९.००
रु. ४५०० पेका कमी	७.६०	४.६०

टीप :- संघ २ मधील किलोमीटर भत्याचा उच्च दर, अ-१/अ/ब-१ शहरांच्या (शासन निर्णय, वित्त विभाग क्रमांक घमाम १०९८/ प्र.क्र. ८२ / १८ / सेवा-५, दिनांक ११ डिसेंबर १९९८) हदीत एका ठिकाणाहून दुस-या ठिकाणी वैयक्तिक सामानाची वाहतूक केल्या प्रकरणी अनुज्ञेय असेल.

४) वाहनाची वाहतूक :- वर (२) येथे निर्देशिलेल्या शासन निर्णय, वित्त विभाग, दिनांक ३ ऑक्टोबर, १९८८ मधील परिच्छेद १० (ड) मध्ये बदल करून स्वयंचलीत वाहनाच्या वाहतूकीसाठीचे दर खालीलप्रभाणे असतील :-

रु. प्रति कि. मी.

अ) मोटार कार	२.५०
ब) मोटार सायकल/स्कूटर	०.८०
क) मोपेड/लूना	०.४०
ड) सायकल	०.१५

टीप :- या शासन निर्णयातील परिच्छेद ५ मधील तरतुदीनुसार बाळगण्यास पात्र असणा-या वाहन प्रकारापैकी एका वाहनाच्या वाहतूकीचा खर्च अनुज्ञेय राहील. तसेच शासन निर्णय, वित्त विभाग, दिनांक ११ ऑगस्ट, १९७७ मधील रेल्वेने वाहनांची वाहतूक करण्याबाबतची तरतूद या पुढेरी अंमलात राहील.

५) बदली होणा-या शासकीय कर्मचा-यांस अनुसेय वर्गाचे अतिरिक्त भाटे --

बदलीनंतर नव्या मुख्यालयाच्या ठिकाणी शासकीय निवासस्थान न मिळाल्यामुळे कुटुंब जुन्याच मुख्यालयी ठेवल्याच्या प्रकरणी, नवीन मुख्यालयात रुजु होण्याच्या दिनांकांपासून ६ महिन्यांच्या आत सर्वसाधारण बदली प्रवास भन्याशिवाय, नवीन मुख्यालय ते जुने मुख्यालय या दरम्यान जाता -येतानांच्या दोन्ही प्रवासासाठी अनुज्ञेय वर्गाचे अतिरिक्त भाटे दयावयाची सबलत यापुढेरी चालू राहील.

फ) दुस-या शासनाकडील बदली ( मुंबई नागरी सेवा नियम ५०६-की ) :-

दुस-या शासनाकडे तात्पुरत्या बदलीवर असलेल्या शासकीय कर्मचा-यांना त्या शासनाकडील पंदावर रुजु होण्यासाठी व परतीच्या प्रवासासाठी द्यावयाच्या प्रवास भत्याच्या बाबतीत त्यांची प्रवास भत्याची मागृणी, उसनवारीवर घेणा-या शासनाच्या नियमानुसार किंवा या राज्य शासनाच्या नियमानुसार विनियमित करण्याबाबतचा विकल्प देण्याची तरतूद यापुढेही अंमलात राहील.

११. अशासकीय सदस्यांचा प्रवास भत्ता ( मुंबई नागरी सेवा नियम खंड २ परिशिष्ट ४२-ए विभाग-एक )

शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र. टिआरए-१४७७/१०३२-सी/एसईआर-५, दि. २३ सप्टेंबर, १९७७ आणि शासन परिपत्रक वित्त विभाग क्र. प्रवास-१४८८/प्र.क्र.८५/सेवा-५, दि. १४ मार्च, १९८८ चे आदेश रद्द करून शासन आता असे आदेश देत आहे की, अशासकीय सदस्यांच्या प्रवासभत्ता व दैनिक भत्यासंबंधीच्या मुंबई नागरी सेवा नियम, खंड-२, परिशिष्ट ४२ (अ), विभाग १ मधील तरतूदी आता खालीलप्रमाणे सुधारण्यात याव्यात. त्या त्या प्रशासकीय विभागाच्या नियंत्रणाखालील समित्या/मंडळ /आयोग वौरेवर अशासकीय सदस्यांच्या नियुक्तीच्या आदेशात त्यांच्या प्रवासभत्याबाबत पुढील सुस्पष्ट असा स्वतंत्र परिच्छेद अंतर्भूत करण्यात याचा :

" राज्य /विभाग / जिल्हा स्तरावरील समिती / मंडळ/ आयोग यावर नियुक्त केलेल्या अशासकीय सदस्यांना रु. १६,४०० व त्याहून अधिक वेतन घेणा-या शासकीय कर्मचा-याच्या दराने प्रवासभत्ता व दैनिकभत्ता अनुज्ञेय असेल; मात्र त्यांना विमान प्रवास आणि रेल्वेच्या बातानुकुलीत प्रथम वर्गाच्या प्रवास अनुज्ञेय असणार नाही. तालुका स्तरावरील समिती/ मंडळ/आयोग यावर नियुक्त केलेल्या अशासकीय सदस्याना रु.४५०० - ७४९९ हया वेतन श्रेणीतील शासकीय कर्मचा-याना अनुज्ञेय असलेल्या दराने प्रवासभत्ता मिळेल. हे सदस्य रु. ६०००-८४९९ हया वेतन मर्यादेतील शासकीय कर्मचा-याना अनुज्ञेय असलेल्या दराने दैनिक भत्ता मिळण्यास पात्र असतील. समिती/मंडळ/आयोग वौरेवर अशासकीय सदस्य म्हणुन नियुक्त झालेल्या आमदार /खासदार यांचा प्रवास भत्ता /दैनिक भत्ता ,शासन निर्णय ,वित्त विभाग, क्रंमाक -टीआरए -१४७० /१३१ /अठरा,दिनाक २७ जानेवारी १९७१ मध्ये नमुद केल्याप्रमाणे आमदार व खासदार यांना विधानमंडळाच्या कामकाजासाठी अनुज्ञेय असलेल्या दराप्रमाणे नियमित केला जाईल ".

सेवानिवृत्तीनंतर / मृत्युनंतर प्रवास भत्ता :-

१२. परिच्छेद १० मधील बदली प्रवास भत्याच्या सुधारीत तरतूदी, सेवानिवृत्त शासकीय कर्मचारी व त्याचे कुटुंब किंवा मृत शासकीय कर्मचा-याचे कुटुंब यांना लागू होतील.

१३ अंमलबजावणीचा दिनाक :-

अ) हे आदेश दि. १. नोव्हेंबर, १९९९ पासून अंमलात येतील.मात्र अपवाद असा की, हे आदेश निर्गमित होण्यापूर्वी प्रवासासाठी अनुज्ञेय उरविलेला मार्ग /वर्ग हया आदेशातील पात्रतेपेक्षा वरचा असल्यास त्यात कपात केली जाऊ नये. परंतु दिनांक ३१. ऑक्टोबर, १९९९ च्या मध्यरात्रीपासून सुरु झालेल्या दौ-यावरील/बदलीवरील प्रवास दिनांक १ नोव्हेंबर, १९९९ नंतर पूर्ण झाले तरीही स्थांचे नियमन हे आदेश अंमलात येण्यापूर्वी अस्तित्वात असलेल्या नियमानुसार

अथवा आदेशानुसार केले जावेल. दिनांक १ नोव्हेंबर, १९९९ रोजी वा नंतर सुरु झालेल्या दौ-याची/बदलीची प्रवास भता देयके जुने नियम किंवा आदेश या अन्वये भागविली गेली असल्यास ती पुन्हा विचारात घेतली जाऊ नयेत.

ब) दि. १ नोव्हेंबर, १९९९ पुर्वी ज्या शासकीय कर्मचा-यांची बदली आली असेल किंवा जो सेवानिवृत्त झाला असेल त्यांचे कुटुंबिय आणि/किंवा वैर्यक्तिक सामान दिनांक १ नोव्हेंबर, १९९९ रोजी किंवा त्यानंतर परंतु नवीन मुख्यालयाच्या ठिकाणी त्याने कार्यभार रियकारण्याच्या/सेवानिवृत्तीच्या तारखेपासून सहा महिन्याच्या आत हलविले असल्यास आशा प्रकरणी परिच्छेद १० मधील सुधारीत तरतूदी लागू असतील.

या निमित्त होणारा अतिरिक्त खाच संबोधित विभाग/कार्यालय यांनी आपापल्या मंजूर अनुदानातून भागवावा.

मुंबई नागरी सेवा नियम, १९५९ मधील यासंबंधातील सध्याच्या तरतूदी हया आदेशाच्या मर्यादेपर्यंत दुरुस्त करण्यात आल्या आहेत, असे समजले जावे. या नियमांना औपचारिक दुरुस्ती यथावकाश करण्यात येईल.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

श. वि. लागवणकर,  
शासनाचे सह सचिव.

प्रती--

महालेखापाल-१ (लोका व अनुभागता), महाराष्ट्र, मुंबई.

महालेखापाल-२ (सेवा व अनुभागता), महाराष्ट्र, नागपूर.

महालेखापाल-३ (सेवापरीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई.

महालेखापाल-४ (लोकापरीक्षा), महाराष्ट्र, नागपूर.

अधिदान व लेला अधिकारी, मुंबई.

निवासी लेखपरीक्षा अधिकारी, मुंबई.

राज्यपालाचे सचिव.

मुख्यमंत्रीचे प्रधान सचिव.

उपगुरुज्यपर्याचे प्रधान सचिव

सर्व अंतर्गत राज्यमंत्री यांचे स्वीकृत सहायक.

गवालगांव गवालगांव.

गवालगांव गवालगांव.

\* प्रवेशक, उच्च न्यायालय (भुळ शास्त्रा) मुंबई.

\* पूर्वीपर्याचे उच्च न्यायालय (अपील शास्त्रा), मुंबई.

\* दिनित, महाराष्ट्र लोकसेवा आगांग, मुंबई.

\* सांचिव, महाराष्ट्र विधानगांडक संचिवालय, मुंबई.

\* प्रवेशक, लोक आयुक्त व उपलोक्त आयुक्त यांचे कायांलय, मुंबई.

सिनिगर रिहाई आफूसार, ऐरियां युनिट, भारत सरकार, वित्त मंत्रालय (व्यय विभाग), खोली क्र.२६१, नोंद इलाका, नवी दिल्ली संचालक, लेला व प्रोफेशनल, मुंबई.

मुख्य लेखापरीक्षक, स्थानिक निधी हिंसेक, मुंबई/पुणे/नागपूर/ओरंगाबाद/नाशिक/अमरावती.

उप मुख्य लेखापरीक्षक, स्थानिक निधी हिंसेक, मुंबई/पुणे/नागपूर/ओरंगाबाद/नाशिक/अमरावती.

जनरलपक्ट अधिकारी, गंगालग, मुंबई

सर्व जिल्हा परियदांचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी.

सर्व जिल्हा परियदांचे मुख्य लेला व वित्त अधिकारी.

सर्व जिल्हा कांदागार अधिकारी.

वित्त विभागातील सर्व कायांसने.

निवड फाईल, वित्त विभाग-सेवा-५.

\* गवालगांव

-----